

Introduksjon til Budsjett og økonomiplanprosessen 2020 - 2023

Rana kommune

Kommunestyret juni 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Agenda

- Fremdriftsplan
- Framtidsutsikter
- Revidert nasjonalbudsjett 2019
- Kommuneproposisjonen 2020
- Økonomisk status
- Budsjett og økonomiplan 2020 – 2023
 - Drift, investeringer og omstilling

Politisk involvering i budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

• Budsjettforutsetninger 2019 KST	12. juni
• Bakgrunnsmateriale budsjettsamling	25. September
• Statsbudsjettet 2020	7. Oktober
• Politisk budsjettsamling	9. - 10. oktober
• Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan	29. oktober
• Vedtak i formannskapet	19. November
• Vedtak i kommunestyret	18. Desember

Økonomiplan prosessen

Hvordan lykkes med budsjettprosessen?

- Start budsjettprosessen tidlig og **involver bredt** – både politisk og administrativt.
 - «Økonomistyring er den prosessen som skal sikre at ressursene er anskaffet og disponert effektivt i arbeidet med å nå virksomhetens mål»
- Ha økonomistyringskompetanse i **hele** organisasjonen (men spesielt på politisk nivå og mellomledernivå)

Framtidsutsikter

12.06.2019

Utfordringsbildet

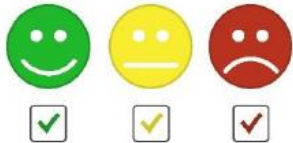

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Endre rammebetingelser:

Strammere økonomiske rammer

Forventninger til velferdstjenestene

Mindre vekst i oljefondet

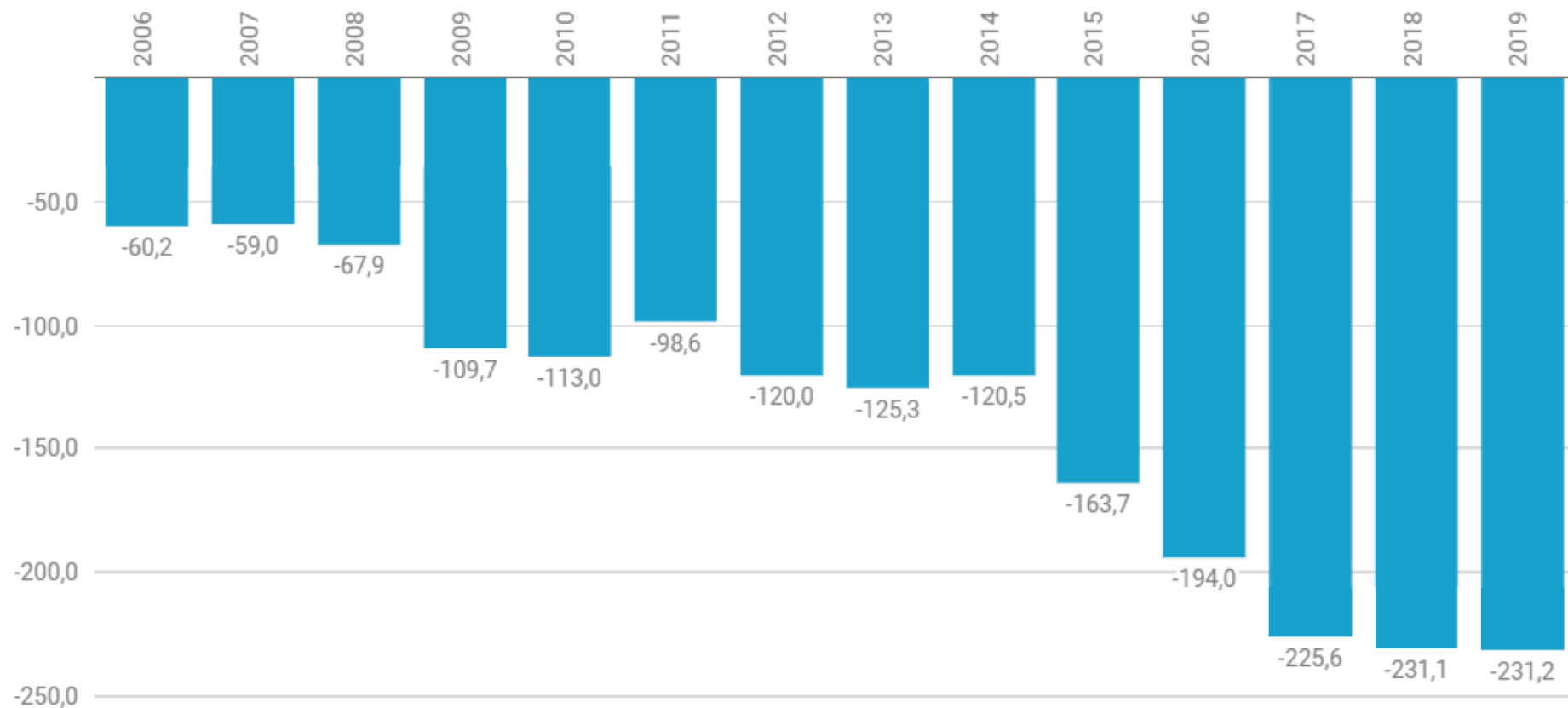
Vi blir flere eldre

Klima-utfordringer

Underskuddet på statsbudsjettet i Norge

Kilde: Finansdepartementet, budsjettforslagene

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Handlingsrommet for kommunene strammes til

Forslaget til statsbudsjett for 2019 vil gi strammere tider for mange kommuner, sier styreleder i KS, Gunn Marit Helgesen.

Ukas kommentar

Endetiden nærmer seg

Den pengefesten som Kommune-Norge får oppleve i høst, kan bli den siste på svært lenge. **KUTTENE** er på vei.

Ole Petter Pedersen

Milliarder fra Hævrefondet. Milliarder i ekstra skatteinntekter. En vekst i frie inntekter i kommunene statsbudsjett, ifølge kommuneproposisjonen. Høsten tegner til å bli helt spesiell for Kommune-Norge. Om ikke skatteinntektene stuper, kan inntektveksten i høst gi den største ekstrainsikten som noen gang er registrert på toppen av de budjetterte inntektene. Rundt 7 milliarder kroner kan gjenåbne bli.

Om noen ikke blir det klart nok, så lever store inntekter hver enkelt kommune får i engangsutbetaling fra Hævrefondet i høst, etter at skatteinntektene kommer og nye tilleggs til å drive med oppdragsfinansiering. Kommunal Rapport nettutgåve fortalte nylig blant annet om Steigen, som kan friskole økonomien og komme vekk fra kommunaledepartementets svarteliste når utbetalingen på antagelig 30 millioner kroner kommer senere i høst.

Fondet gir 3,15 milliarder kroner i ekstra inntekter til rundt 160 kommuner og ti fylkeskommuner.

For noen blir det store summer, men det er engangsinntekter. Pengene er knyttet til utvidet kapasitet i oppdragsfinansiering - og det er ikke en virksomhet som kan vokse inn i himmelen. Ytterligere utvidelser berører både sammen med internasjonale markeder og miljøkonsekvenser.

- Vi blir presset til å vokse. Min spådom er at året i høst blir en stor knusningsressurs i framtiden, sier Steigen-ordfører Asle Schröder (Sp) til Kommunal Rapport nettutgåve.

En vekst i oppdragsfinansieringen vil uansett ikke være like stor år for år. Det vil antagelig være uansvarlig av kommuner som får penger i høst, å budjettere med inntekter fra fondet også neste år.

Santelig vokser skatteinntektene, langt mer enn Finansdepartementet har trodd. For tredje år på rad er det ut til at departementet har rigget altfor lavt i sine skatteanslag. Om veksten holder seg på samme nivå ut året, får kommunene om lag 4,3 milliarder kroner mer i skatteinntekter i år. På grunn av inntektsgjenvinningen kommer den ekstragjenvinningen alle kommuner til gode, også de som ikke har så sterk vekst lokalt.

Ekstra inntekter på kanskje 7,5 milliarder kroner i løpet av noen hektiske høstturer kan få selv den mest balanserte økonomien til å se stjerner

Kommunesektoren samlet har inntekter på over 500 milliarder kroner. Likevel: Ekstra inntekter på kanskje 7,5 milliarder kroner i løpet av noen hektiske høstturer kan få selv den mest balanserte økonomien til å se stjerner. Rådsmann var en del av inntektene fra Hævrefondet varslet på nasjonalt nivå. Antakelig har få kommuner i realiteten tatt høyde for disse inntektene i budjetten - de var allfor diffuse og usikre da 2018-budsjettet ble lagt for et år siden. Hævrefondet er en ny ordning, og første utbetaling ga helt marginale inntekter. Det er først i høst det virkelig vil komme.

En slik vekst i inntektene kan jo ikke vare. En eller annen gang kommer Finansdepartementet til igjen å treffe på sine skatteanslag for det kommende året. På et tidspunkt kommer regjeringen og Stortinget å gjøre alvor av snakket om at Norge må stramme inn på offentlige utgifter. Dessuten: Kjøringen nedbygging av kommunenes muligheter til å skaffe seg industri- og næringsmiddel forsterket med stor styrke. Like før sommerferien ble et eget kraftkuttet utvalg nedsatt. Det skal helhetlig vurdere beskatningen av vannkraftverk, som inkluderer blant annet eiendomsrett og naturressurser - inntekter som gir direkte til kommunene.

Kommunesektoren er ikke representert i utvalget, som er nedlagt i kjølskapet av at regjeringen allerede har varslet innstramminger i eiendomsretten og har endret reglene for taksering. Endringene vil medføre at en rekke kommuner taper til dels store beløp i framtidige inntekter. Det er lite sannsynlig at utvalget som er nedsatt, kommer til å legge opp til en utvikling som går i sterk motsatt retning av regjeringens politikk.

Ikke alle kommuner vil lide som følge av endret kraftbeskatning, og noen av dem som rammes er så rike militært mot resten av Kommune-Norge, at de vil ha vanskelig for å finne sympatisører. Men den langsiktige trenden virker å være at regjeringen vil eiendomsretten helt til livs, nettopp slik Frp har gått til valg på, og til tross for tidligere nådd at eiendomsrett faktisk er en god beskatningsmetode.

Når pengene nærmest flommer inn i kommunekassene i løst, er det lett å glemme at det kommer nye tider. Det langsiktige faller i inntekter fra eiendomsretten og kraftbeskatning kan for mange langt overstige de kortsiktige gevinstene som oppdragsfinansiering og arbeidstakerne akkurat nå bidrar med til kommunekassene.

KR Meninger

Nedturen er allerede i gang

KOMMENTAR. Uten ekstra skatteinntekter og oppdrettsauksjoner ville regnskapsresultatene for fjoråret sett virkelig ille ut. Varsellampene blinker i en rekke kommuner.

Publisert i går, kl. 10.14

Ole Petter Pedersen

utviklingsredaktør i Kommunal Rapport

orslage
yggere

mmun

er som
lenne

ctoren

ktoren

ster

15. mars kommer Statistisk sentralbyrå med det offisielle tallet for netto driftsresultat i Kommune-Norge i fjor. Ut fra de om lag 200 regnskapene som Kommunal Rapport har fått tilsendt, kan det se ut til at driftsmarginen klarer å krype over 2 prosent - litt avhengig av hva Oslo leverer.

2 prosent er over det anbefalte nivået for en normalkommune. Teknisk beregningsutvalg, hvor både KS og Kommunaldepartementet er

«Varsellampene blinker over hele landet. Spørsmålet er om politikerne ser de røde lysene - og om de begynner å handle.»

KS

øker utgiftene til kommunene med om lag 300 millioner kroner.

- At de regionale utviklingsmidlene til fylkeskommunene kuttes videre i

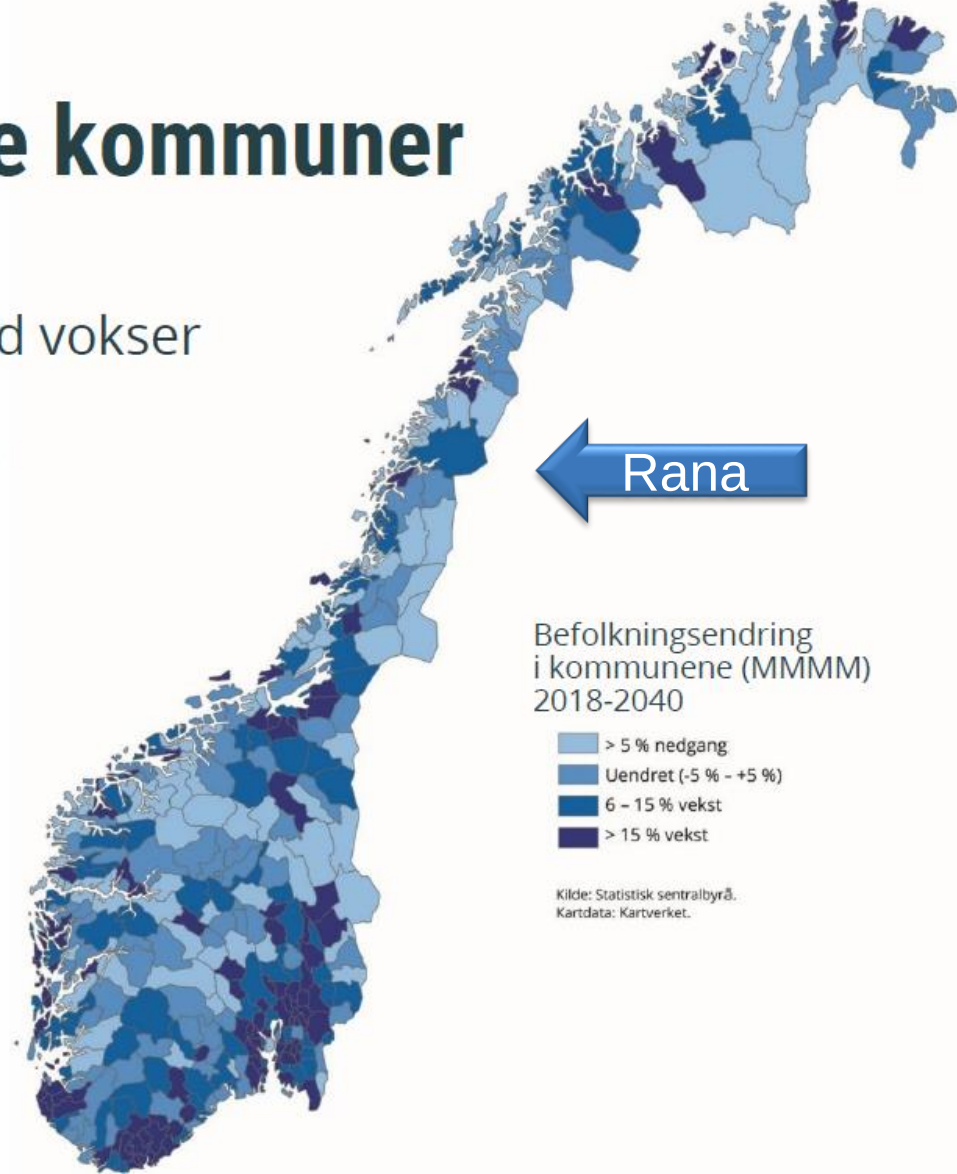
12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

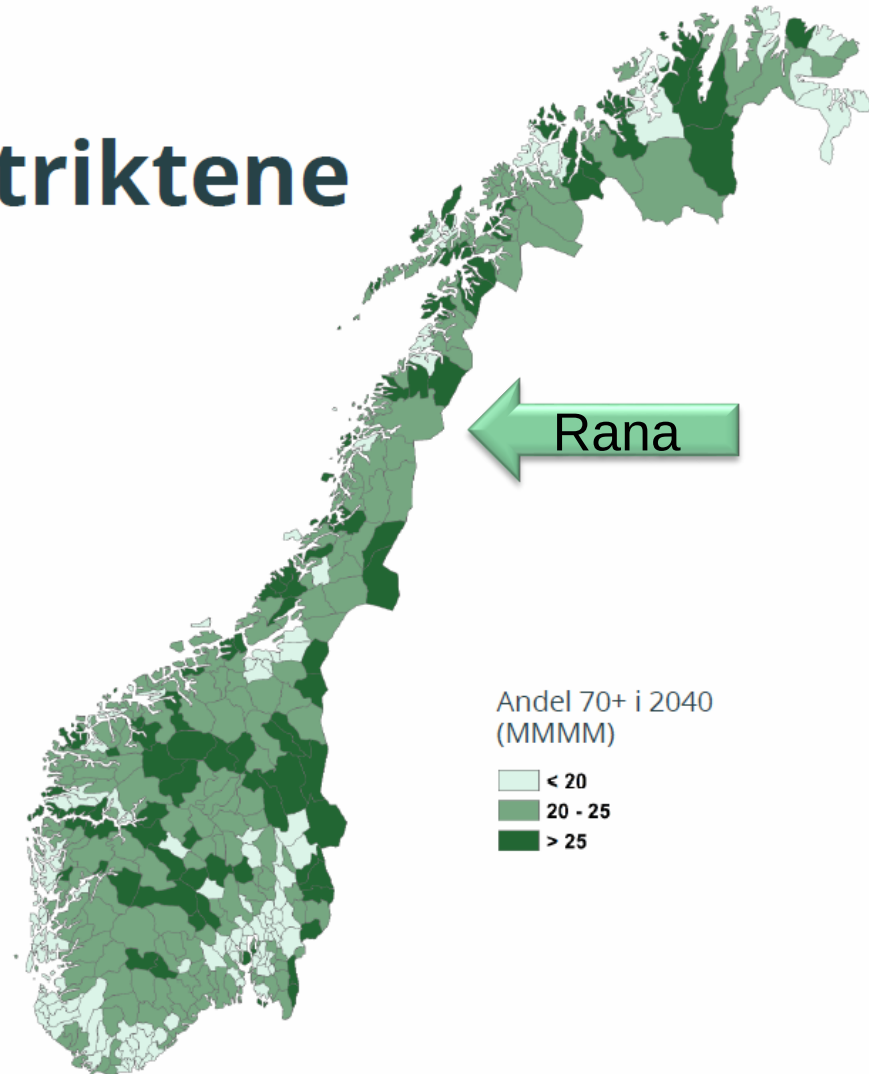
Sterkest vekst i sentrale kommuner

- Byene og de største byenes omland vokser
- Liten vekst i distriktene i innlandet, ved svenskegrensen og i nord
- Alle fylker har noen kommuner med høy vekst

Sterkest aldring i distriktene

- Sterk sammenheng mellom regional aldring og sentralisering
 - Unge flytter til byene, får sine barn der
 - Eldre blir igjen på bygda
 - Innvandrere (med lav snittalder) bosetter seg ofte i byene
 - Hver 4. person 70+ i de minst sentrale kommunene
- Høy aldring framover i innlandet, langs svenskegrensen og i nord

There are more adult diapers sold in Japan than baby diapers

Sally Herships

Aug 29, 2016

<https://www.marketplace.org/2016/08/29/japans-changing-culture/>

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Høyest forsørgerbyrde for eldre

Forsørgerbyrde¹ for barn og eldre.
Hovedalternativet (MMMM)

Forholdstall

1,0

Registrert

Framskrevet

0,8

0,6

0,4

0,2

0,0

1900

1940

1980

2020

2060

2033

Forsørgerbyrde
for eldre høyere
enn for barn

Forsørgerbyrde
for eldre (65+ år)

Forsørgerbyrde
for barn (0-19 år)

Om 15 år vil det være
like mange eldre (65+)
som barn/unge (0-19)

I 2060, 400 000 flere
eldre enn barn og unge

¹ Forsørgerbyrde er antall barn (0-19 år) eller antall eldre (65+ år) delt på antall personer i yrkesaktiv alder (20-64 år). www.ssb.no/tabell/11667

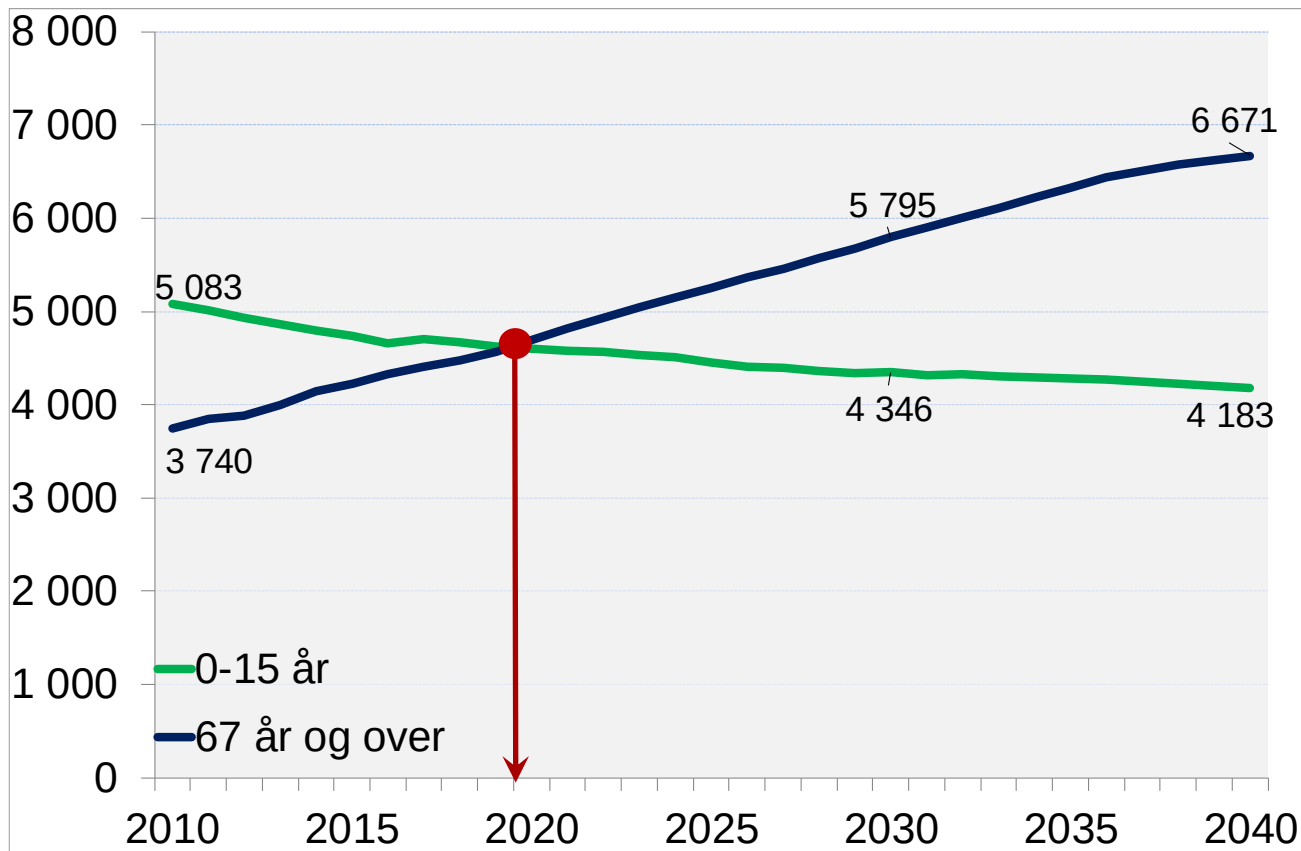
Statistisk sentralbyrå

12.06.2019
Statistics Norway

RANA KOMMUNE
rådmannen

Endret forsørgerbilde Rana kommune

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Befolkningsprognose

Slik framskrives befolkningen

Tall for
dagens
befolkning

Forutsetninger:
Fruktbarhet
Levealder
Innenlandsk flytting
Nettoinnvandring

Framtidens
befolkning

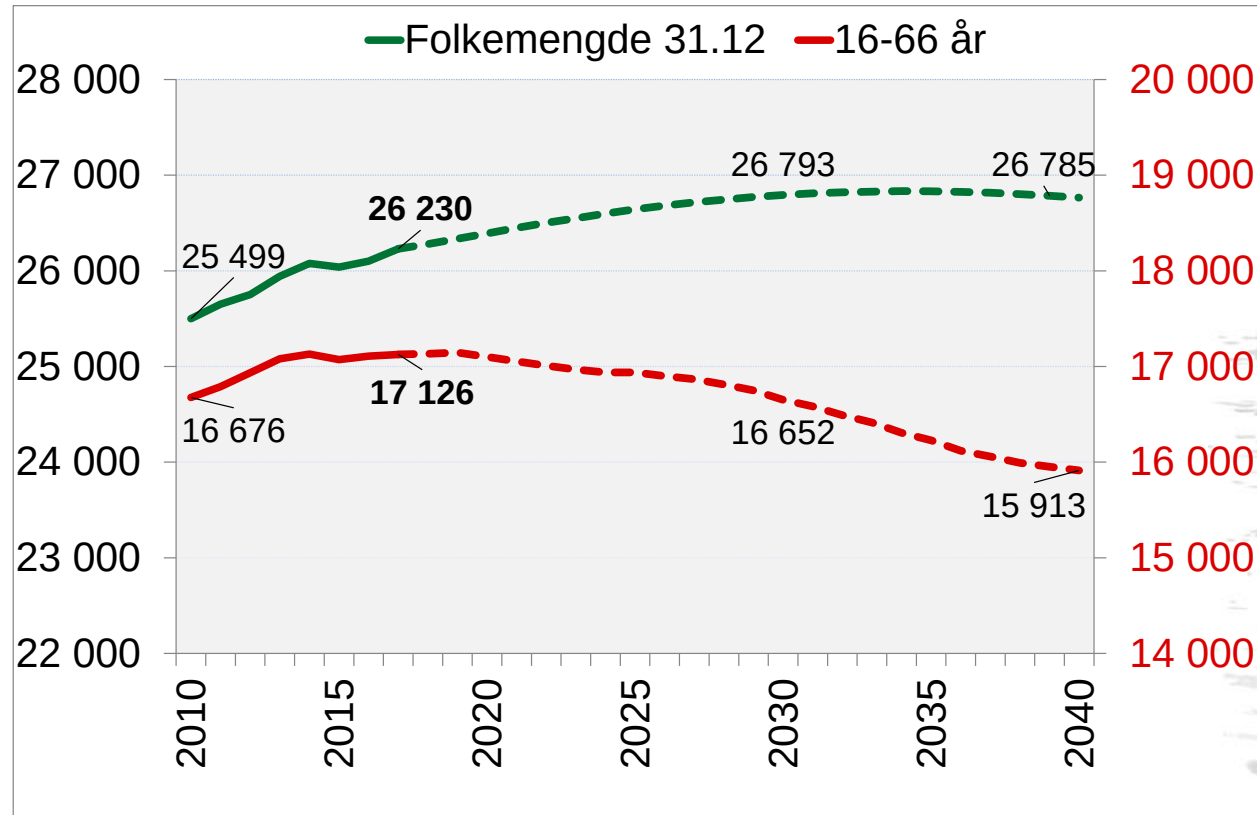

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

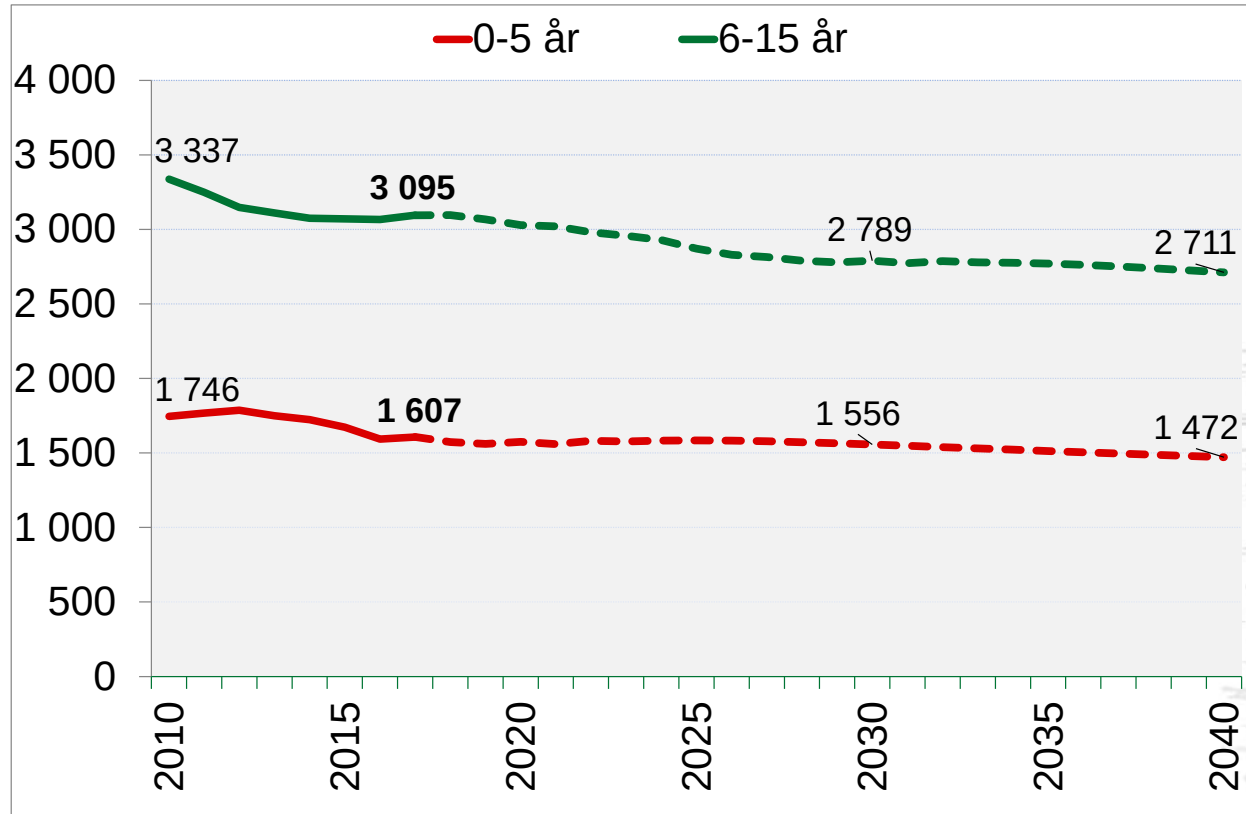

RANA KOMMUNE
rådmannen

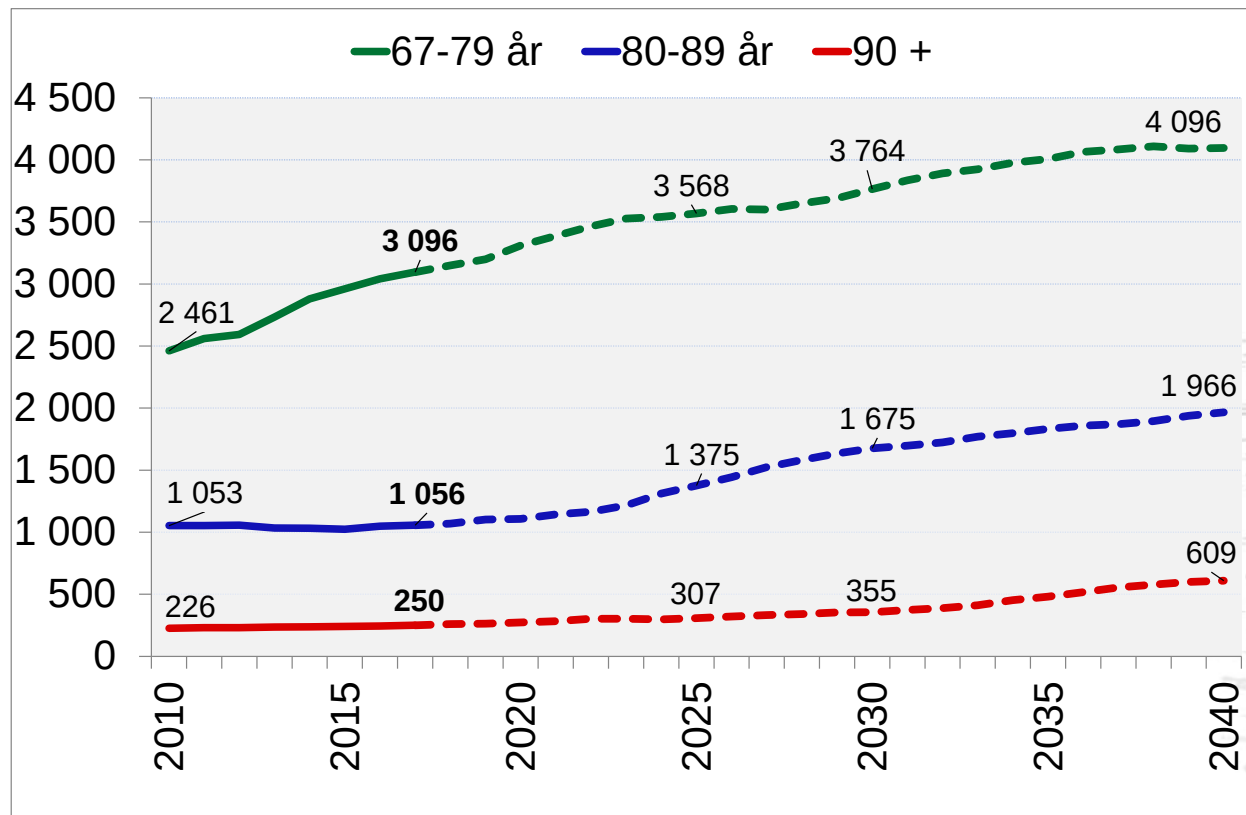
Demografi – folkemengde/yrkesaktive

Demografi - barnegruppene

Demografi - eldregruppene

Tjenester.....

Fokus på standarder og «godt nok»

- «Vår evne til å konsumere tjenester er ubegrenset»
- Behov er ikke alltid behov...

Reelle behov

- Bruker stiller krav til tjenester ut fra sine behov (og rettigheter)
- Tjenesten skaper merverdi
- Innsats står i forhold til (annet) resultat

Falske behov

- Historisk leveransenivå
- Tilbudet skaper etterspørsel
- Kapasiteten skaper etterspørsel
- Etterspørsel som oppstår på grunn av at tjenestene ikke ble riktige ved første forsøk eller tar lang tid.

Økonomiprosessen

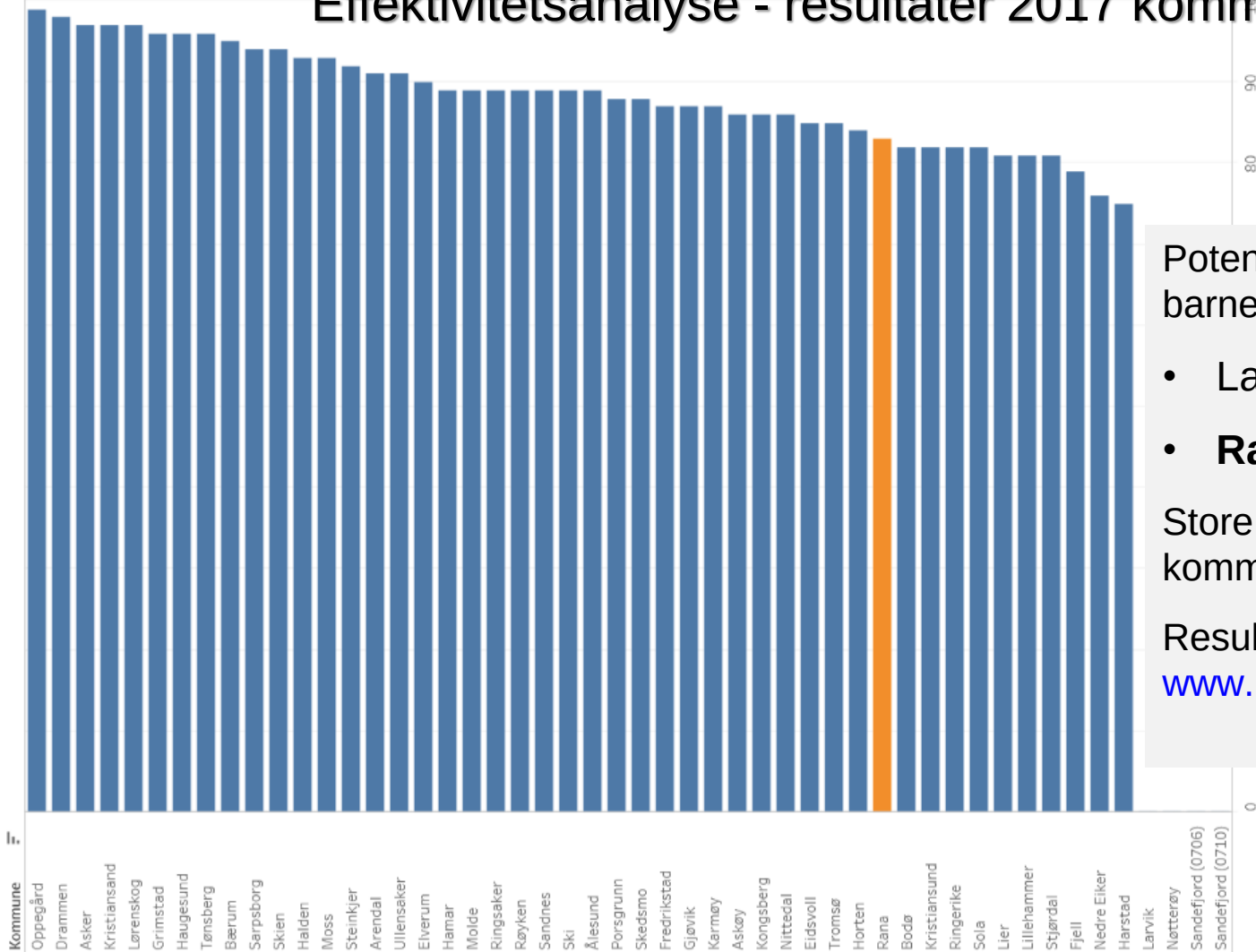
Behovet for styring av knappe ressurser

	Effektiv	Ineffektiv
Produktiv	Gjøre det riktige bra <i>Riktige tjenester til lavest kostnad</i>	Gjøre det gale bra <i>Gale tjenester til lavest kostnad</i>
Uproduktiv	Gjøre det riktige dårlig <i>Riktige tjenester til høye kostnader</i>	Gjøre det gale dårlig <i>Gale tjenester til høye kostnader</i>

Kvalitetsstandarder

Må	Bør	Kan
<i>Myndighetskrav</i>	<i>Interne krav</i>	<i>Samfunnskrav/ Brukerkrav</i>
Lov	Faglig/Etisk standard	Tilleggstjenester

Effektivitetsanalyse - resultater 2017 kommunegruppe 13

Potensial for effektivisering barnehage, skole og omsorg:

- Landet: 12 prosent
- **Rana 17 prosent (2017)**

Store variasjoner mellom kommunene.

Resultater ligger åpne på www.kommunedata.no

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Gevinster ved digitalisering

Ansatte

**Innbyggere
og brukere**

**Kommune
og ledelse**

Unngåtte kostnader

Spart tid

Økt kvalitet

Utfordringer

Ekstrem fart

Sikkerhet

Digital kompetanse

Parallelle

organisasjonsendringer

Økonomi

Leverandører

Miljø perspektiv - Klima og energi

Ekstremnedbør vil øke!

Vårflom i
Gudbrandsdalen

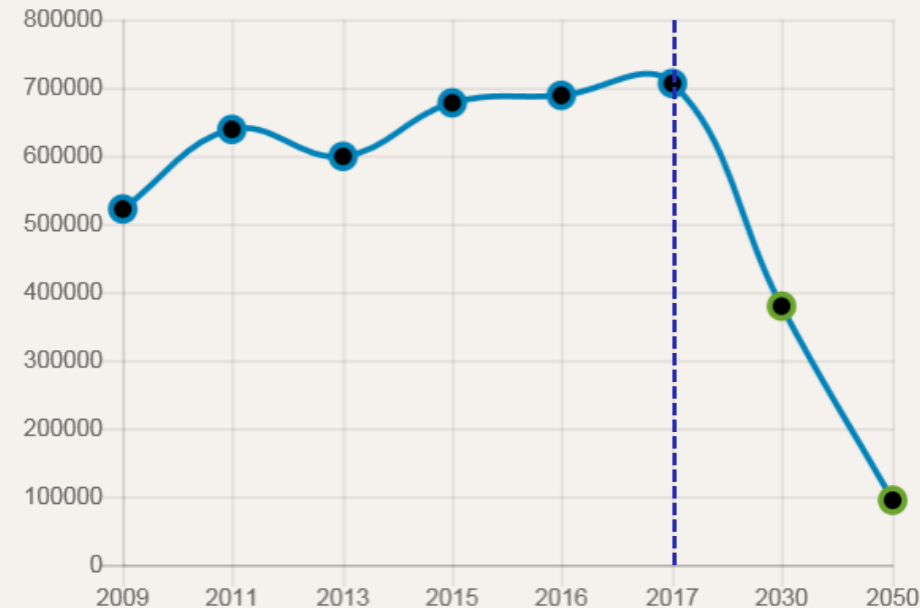
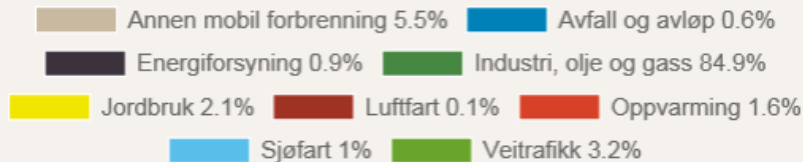
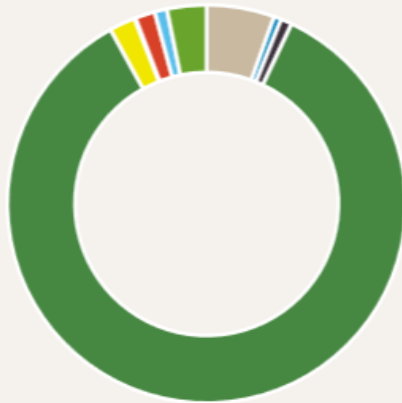
Kraftig intens
sommernedbør i sør-
Norge

Flom høsten 2015 og
2017 i de sørligste
fylkene

Klimarisiko i Rana

KLIMAGASSUTSLIPP I RANA

Klimarisiko i Rana

Økt sannsynlighet

Mulig økt sannsynlighet

Uendret forekomst eller mindre sannsynlig

Usikkert

Kraftig nedbør

Regnflom

Jord-, flom- og sørpeskred

Stormflo

Tørke

Isgang

Snøskred

Sterk vind

Steinsprang og steinskred

Fjellskred

Kvikkleire-skred

Snøsmelte-flom

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Revidert nasjonalbudsjett 2019

Kommuneproposisjonen 2020

Revidert nasjonalbudsjett 2019

Kompensasjon
for endringer i
AAP-ordningen

Flere plasser
heldøgns
omsorg

Kompensasjon
premie SPK

Tilskudd til
lokalkjøkken

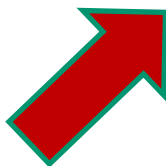
Grønn
skipsfart

Revidert nasjonalbudsjett 2019

Skatt

Kostnadsvekst

- Skatteanslaget er oppjustert med 1,35 mrd. kr
- Kostnadsveksten i kommunesektoren (deflator) er oppjustert fra 2,8 prosent til 3,0 prosent.
 - Kostnadsvekst på varer og tjenester
 - Reduserer isolert sett realverdien av de samlede inntektene med ca. 1,0 mrd. kr
- Kompensasjonsordningen for eiendomsskatt for verker og bruk (produksjonsutstyr endres ikke selv om kommunenes inntektsbortfall er 740 mill. kr (kompenseres 500 mill. kr).

Andre endringer i 2019

- Kunnskapsdepartementet vil inkludere Atlanterhavsparken og Vitensenter Nordland i Vitensenterprogrammet fra høsten 2019. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til vitensenterordningen med 6,7 mill. kroner.
- Vitensentrene skal bidra til å øke rekrutteringen til og øke kunnskapsnivået om real- og teknologifag. Atlanterhavsparken i Ålesund og Vitensenter Nordland i Mo i Rana har søkt om å bli regionale vitensentre i det nasjonale Vitensenterprogrammet. De to sentrene vil dekke regioner hvor det i dag ikke er vitensentre.
- Forskningsrådet har behandlet søknadene og har anbefalt at de to sentrene inkluderes i programmet.
- Styret i Vitensenterprogrammet bestemmer den endelige fordelingen av midlene.

Kommuneproposisjonen 2020

- **Realvekst i frie inntekter på ca. 1,0 og 2,0 mrd. kr.**

- Regnet ut fra anslått inntektsnivå i 2019

*(I kommuneproposisjonen 2019: **2,6 mrd. kr** – 3,2 mrd. kr).*

- Merutgifter knytte til demografi 1,3 mrd. kr
 - Lavere pensjonskostnader - 0,45 mrd. kr
 - *Effektiviseringsmål på 0,5 prosent kan frigjøre: 1,3 mrd. kr*

***Det foreslås ingen store endringer i inntektssystemet
for kommunene i 2020.***

Kommuneproposisjonen 2020

Innlemming av tidligere øremerkede tilskudd

➤ Blir en del av de frie inntektene i rammetilskuddet

- Tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens, **348 mill. kr**
- Tilskuddet til psykologiårsverk, **205 mill. kr**
- Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig, **481 mill. kr**
- Tilskudd til klinisk veterinærvakt, **130 mill. kr**
- Tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn og regionale tiltak for utvikling av næringsmiljøer og tilgang på kompetanse.

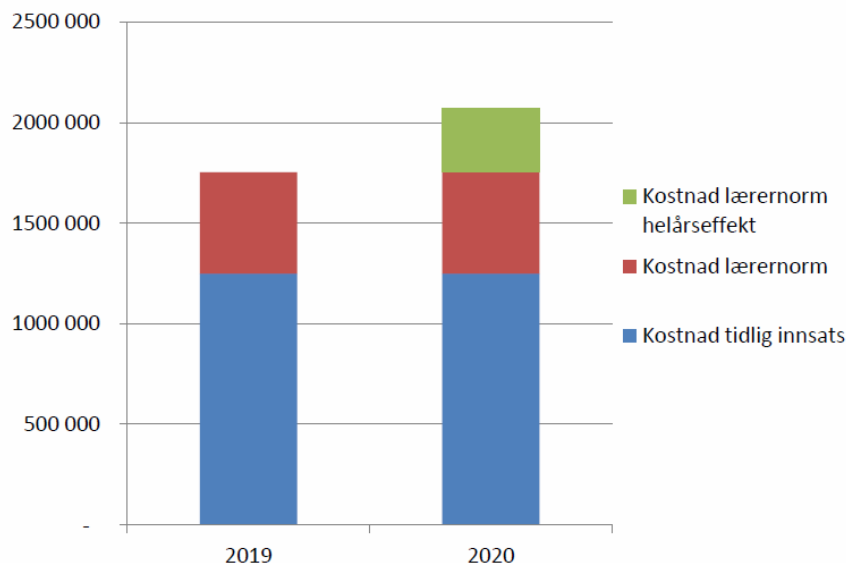
I 2020 legger regjeringen opp til at midler til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.-10. trinn, innlemmes i rammetilskuddet til kommunene.

Kommuneproposisjonen 2020

Lærernorm og tidlig innsats - Fra øremerket tilskudd til rammefinansiering

- Kom.prop:
 - Samlet nivå på finansieringen videreføres fra 2019

- KS forventninger til statsbudsjettet:
 - Fullfinansiering helårseffekt av normene
 - Videreføring av midler til tidlig innsats
 - Ingen kommuner skal tape på innføringen.

= Behov for økning i bevilgning på 300 millioner kroner

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Kommuneproposisjonen 2020

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

- Denne ordningen og innrapporteringen av personer med psykisk utviklingshemming er to ordninger som påvirker finansieringen av sentrale velferdstjenester.
- Ordningene bidrar til å fordele og omfordele betydelige midler til kommunene. Det er derfor viktig at finansieringsordningene er effektive og legger til rette for at kommunene kan gi tjenester av god kvalitet.
- Det er også viktig at finansieringsordningene ikke legger føringer på hvordan tjenestene skal innrettes eller organiseres, og at de ikke hindrer innovasjon i tjenestene.
- **Departementet har derfor satt ut et prosjekt for å få mer kunnskap om mulige insentivvirkninger av disse to ordningene.**

Kommuneproposisjonen 2020

Ny kommunelov

Den nye
kommuneloven trer i
kraft til høsten

En rekke endringer,
tilføyelser og
justeringer

Loven styrker det
kommunale selvstyret

Kommuner og
fylkesmenn må sette
seg inn i den nye loven

Økonomisk status

12.06.2019

Årsregnskap og årsberetning

2018

12.06.2019

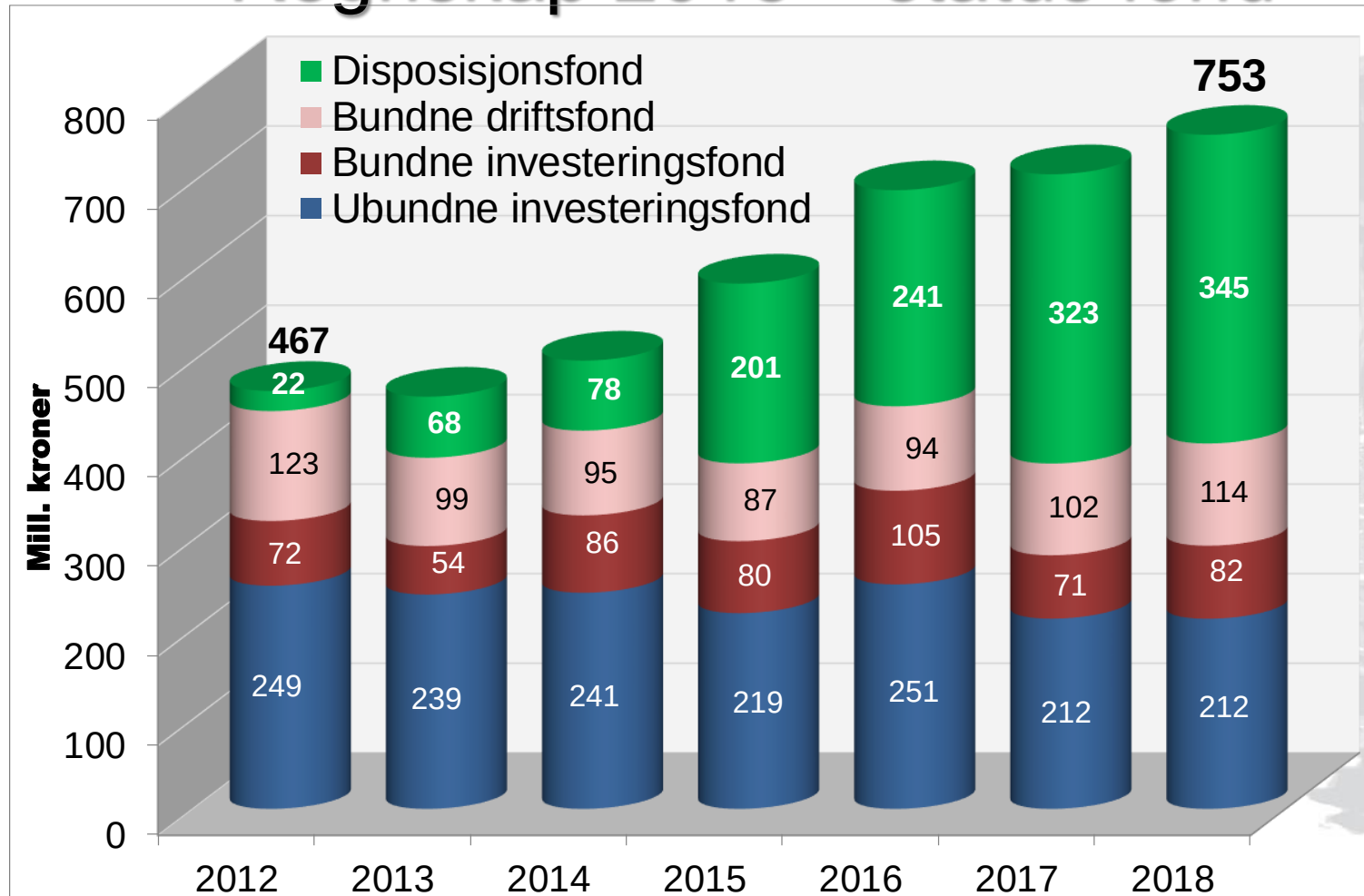
RANA KOMMUNE
rådmannen

Nøkkeltall fra regnskap 2018

• Driftsinntekter	2 148 mill. kr
• Driftsutgifter	2 059 mill. kr
• Netto finansutgifter	49 mill. kr
• Motpost avskrivninger	76 mill. kr
• <u>Netto driftsresultat</u>	<u>116 mill. kr</u>
• Bruk av fond	34 mill. kr
• Bruk av tidligere års overskudd	25 mill. kr
• Overført til investeringer	64 mill. kr
• <u>Avsatt til fond</u>	<u>67 mill. kr</u>
• <u>Regnskapsmessig overskudd</u>	<u>45 mill. kr.</u>

Regnskap 2018 – status fond

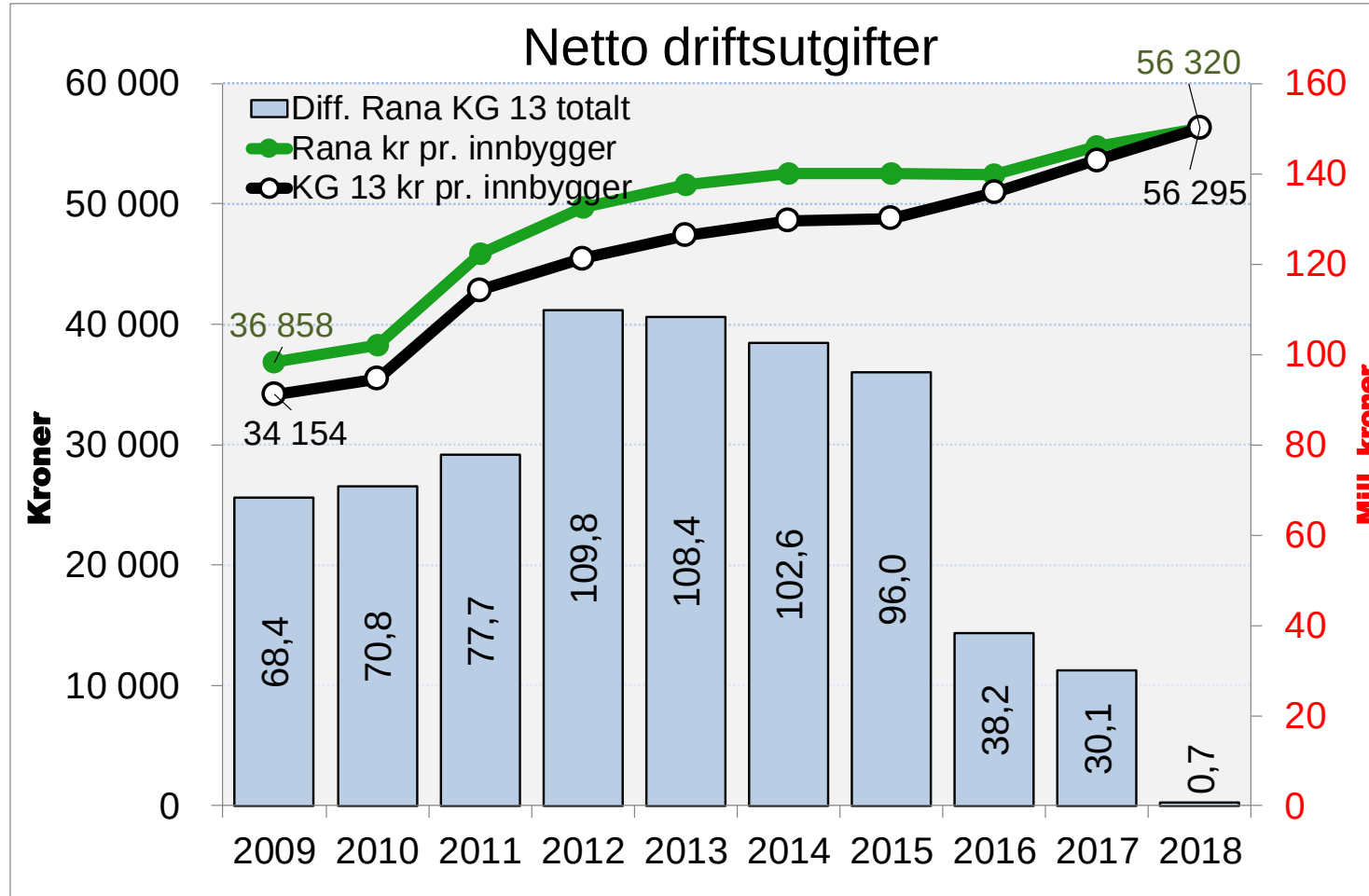

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Netto driftsutgifter totalt, konsern

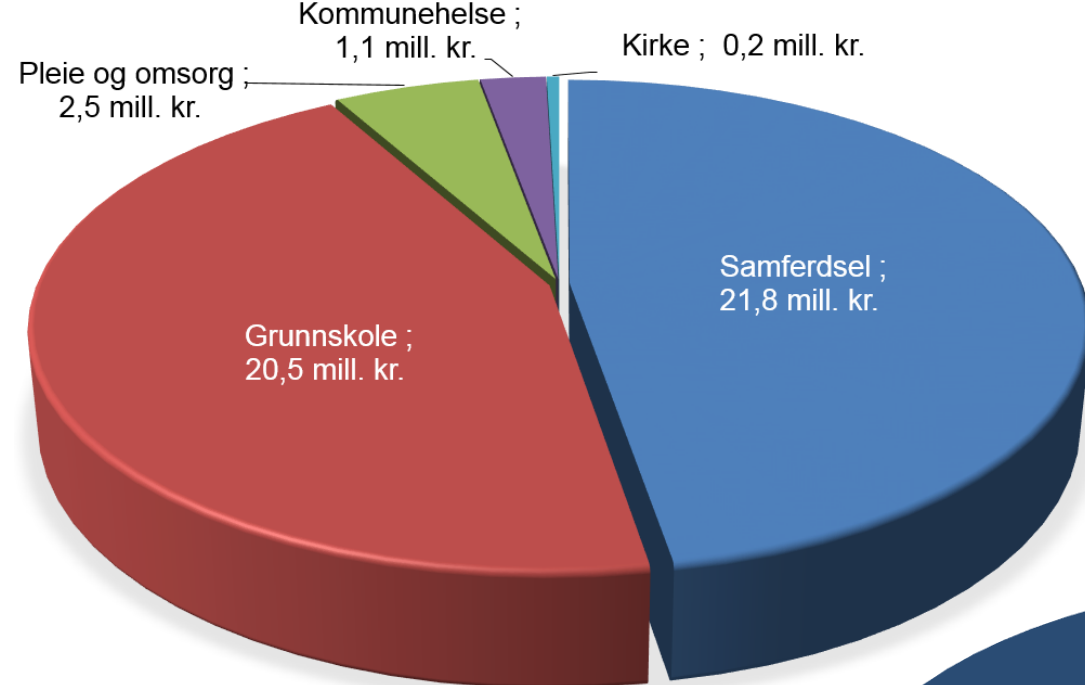

12.06.2019

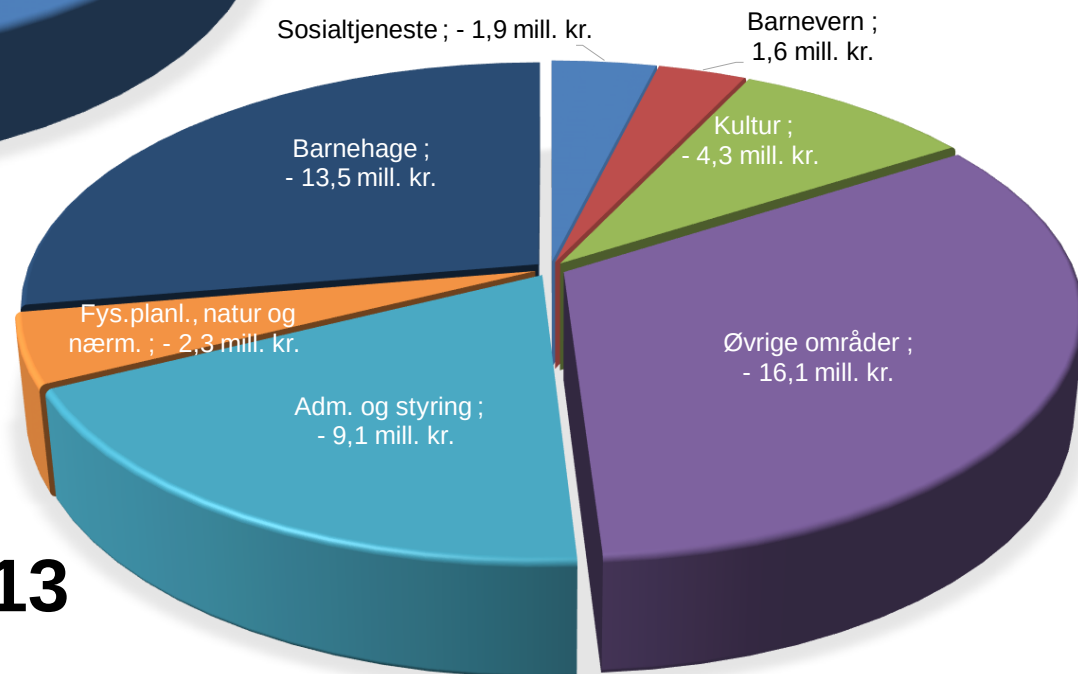
RANA KOMMUNE
rådmannen

Netto driftsutgifter Rana/KG 13

Sektorer med høyere
ressursbruk: 46 mill. kr

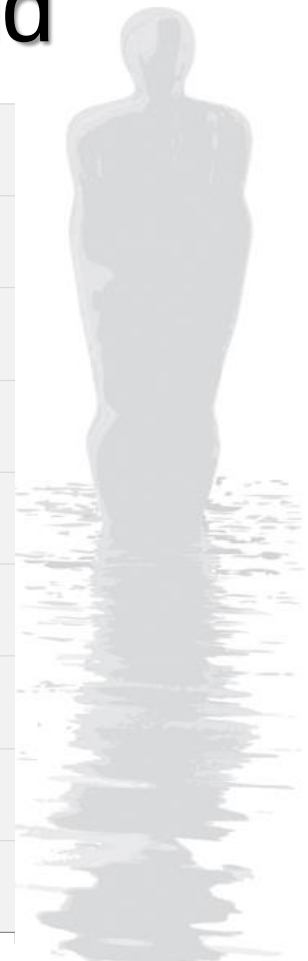
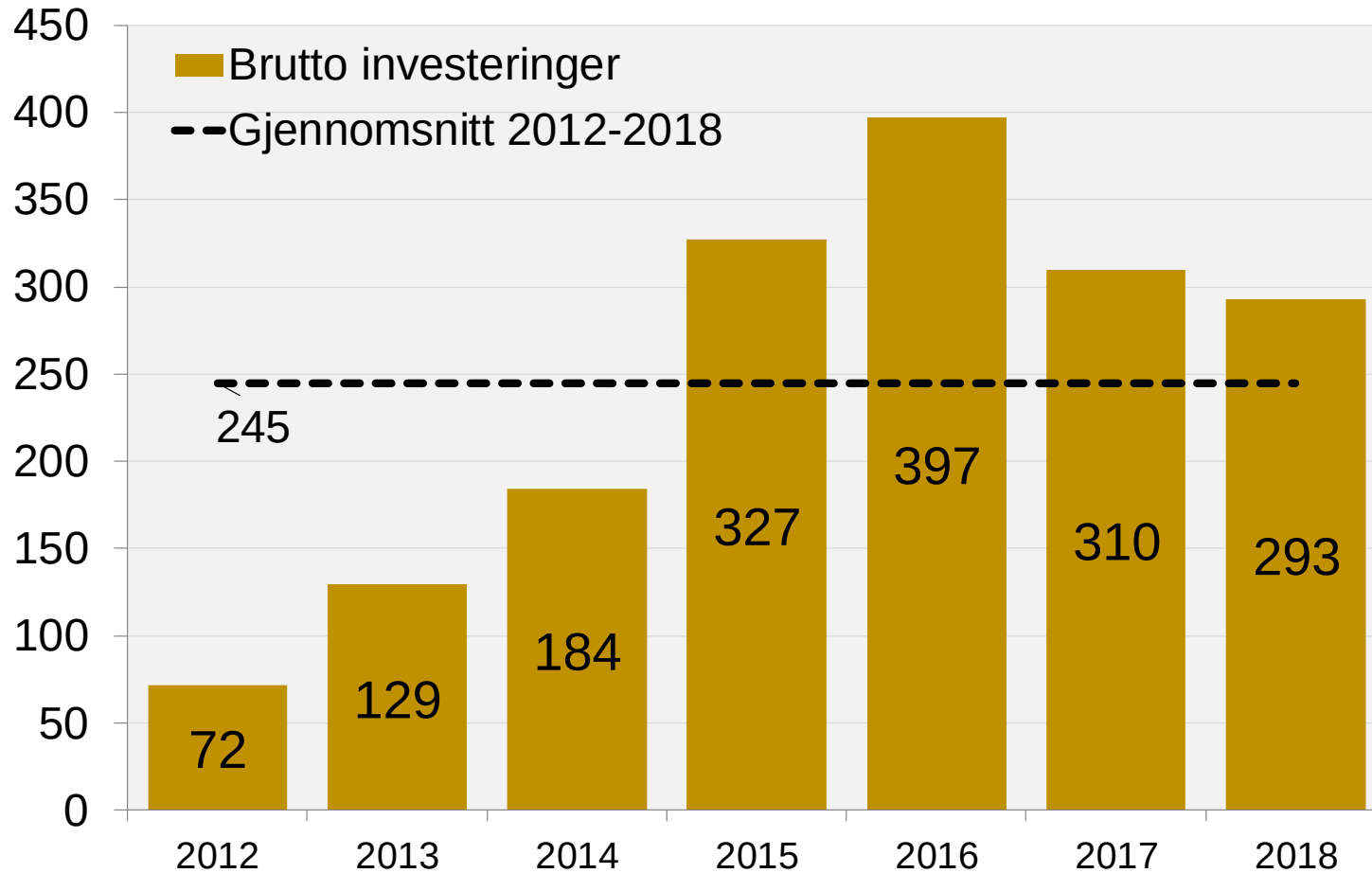
Sektorer med lavere
ressursbruk: - 45,5 mill. kr

På nivå med snitt KG 13

12.06.2019

Høyt investeringsnivå over tid

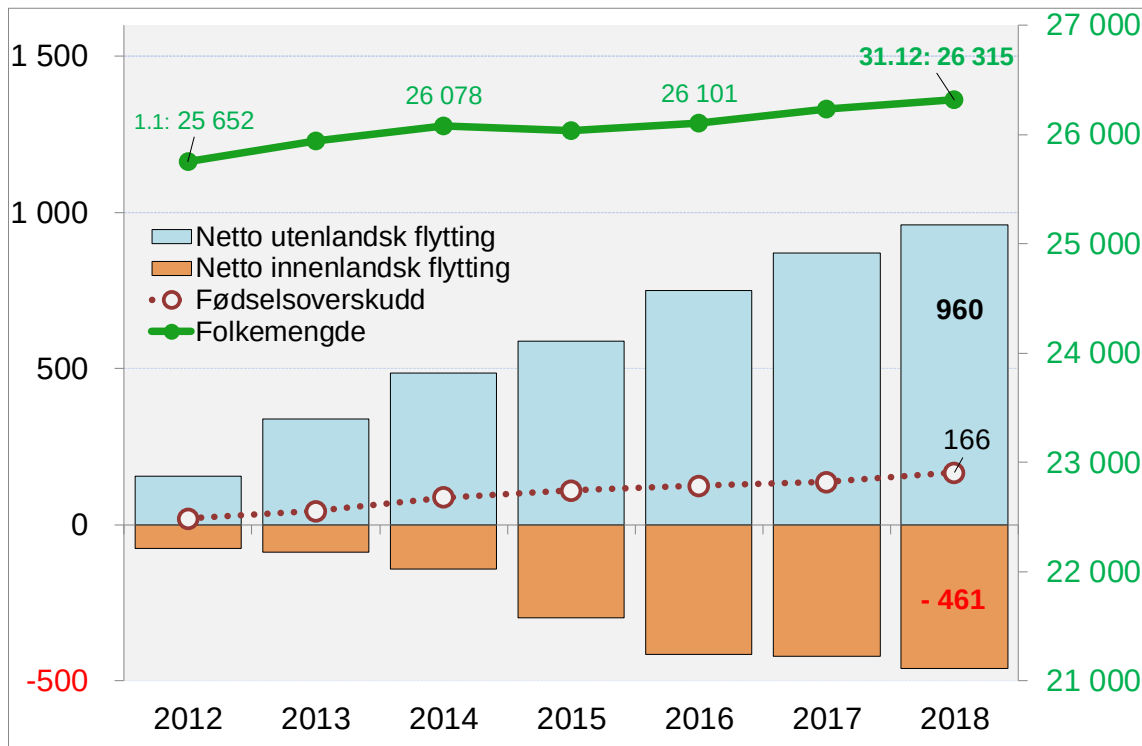

Regnskap 1.kvartal

- Fortsatt kontroll på økonomien i Rana kommunen, men det er utfordringer det må tas tak i.
- Resultatet er på linje med de tre siste årene
- God skatteinngang
 - ✓ Kan gi grunnlag for oppjustering i høst
- Økte finansinntekter (utbytte), men lavere integreringstilskudd som gir driftsutfordringer
- Kontroll på drift
 - ✓ Noen driftsutfordringer i NAV kommune
- Positiv utvikling i sykefraværet

Befolknings endringer

2018

Født

241 personer

Nettoflytting

50 personer

Døde

211 personer

Vekst

85 personer

	2017	2018	Endring	
0-5 år	1 607	1 581	-26	-1,6 %
6-15 år	3 095	3 088	-7	-0,2 %
16-66 år	17 126	17 147	21	0,1 %
67-79 år	3 096	3 160	64	2,1 %
80-89 år	1 056	1 069	13	1,2 %
90 +	250	270	20	8,0 %
Sum	26 230	26 315	85	0,3 %

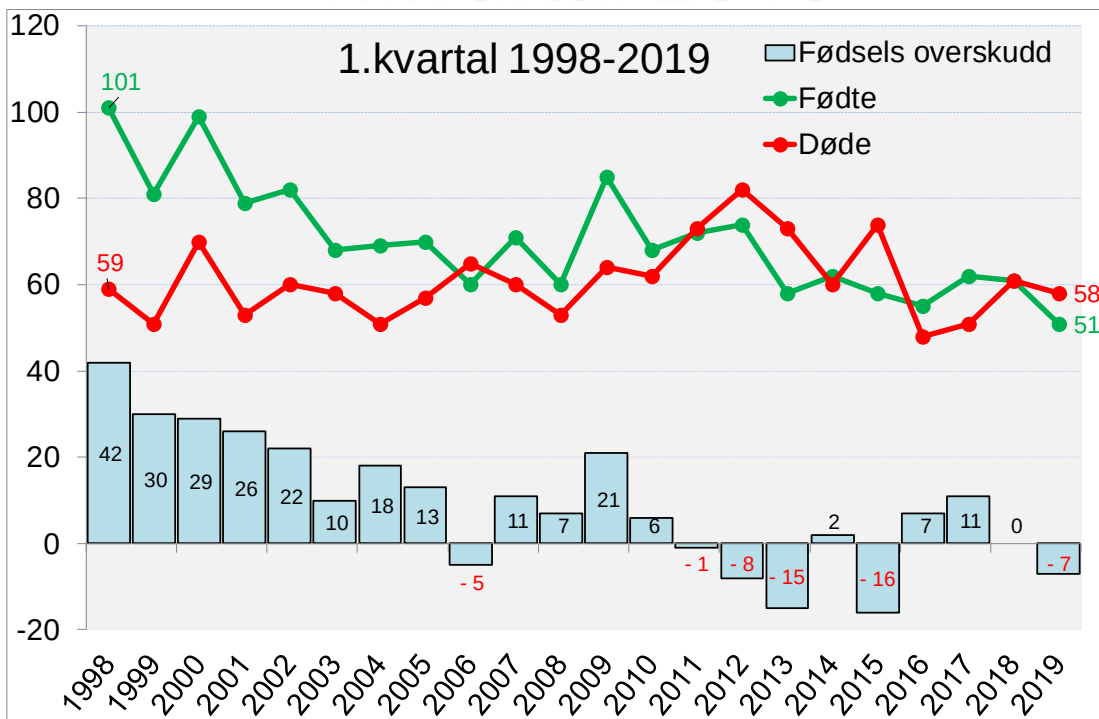
12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Befolknings endringer

1.kvartal 2019

1. kvartal 2019 (2018)

Fødte	51	(61)
Døde	58	(61)
Fødselsoverskudd	-7	(0)
Innflytting	133	(120)
Utflytting	143	(138)
Nettoflytting	-10	(- 18)

Bef. endring: -17 (- 18)

Budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

Utfordringer fremover

- Regnskap 2018 setter kommunen i god posisjon til å ivareta kjernetjenestene og være aktiv samfunnsutvikler
- Omstillingsstatus:

Måloppnåelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omstillingsmål akkumulert	22	48	89	118	163	208	223	243	258	283	283
Avvik omstillingsmål (res. drift)	11	-12	-15	-10	26	8	5				
Akkumulert måloppnåelse	34	36	74	108	189	215	227				

- I 2016 vedtok kommunestyret reglement for over- og underskudd
- Saksbehandling gir grunnlag for å overføre netto rundt 18,4 mill. kr. til 2019.

Budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

Utfordringer fremover

Lokale utfordringer:

- Demografi tilpasninger
- Pensjonskostnader
- Realkapital
- Store investeringer
 - Egenkapital og renter- og avdrag

Endringer i rammebetingelser fremover:

- Forventes nasjonalt skifte i økonomien
- Strammere budsjettopplegg overfor kommunene
- Økt krav til tilpassede tjenester og effektiv drift
- Eiendomsskatt og kraftrelaterte inntekter

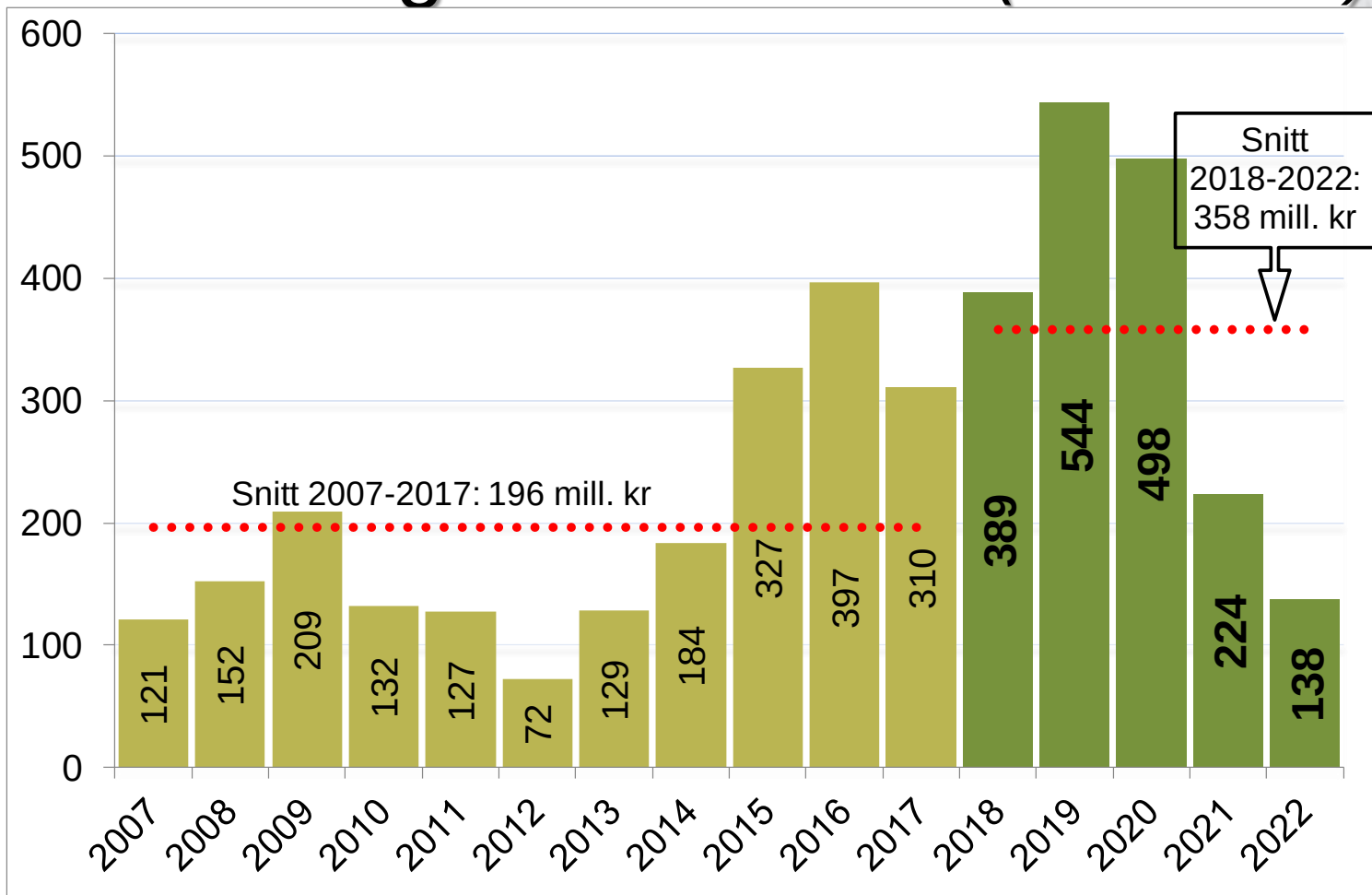

Investeringer

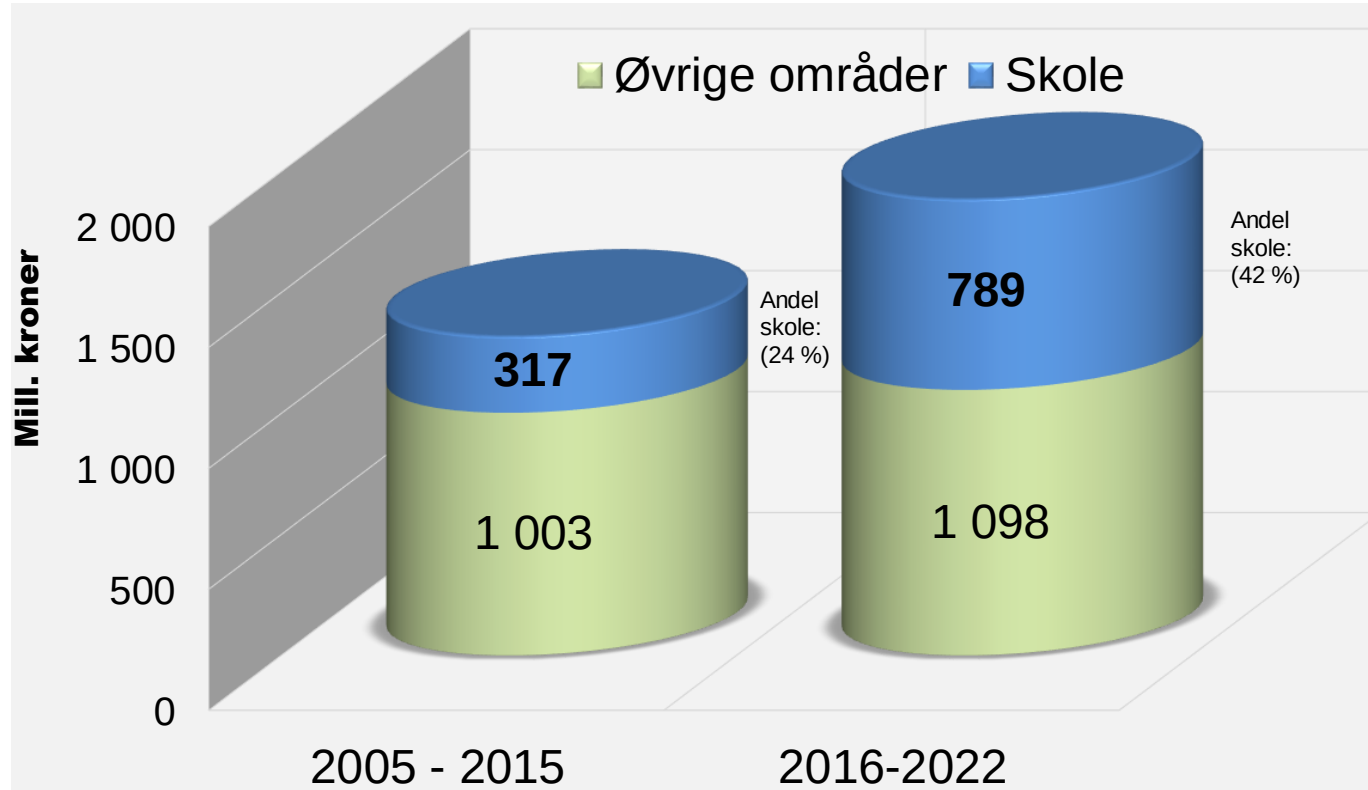

12.06.2019

Investeringer 2007-2017 (2018-2022)

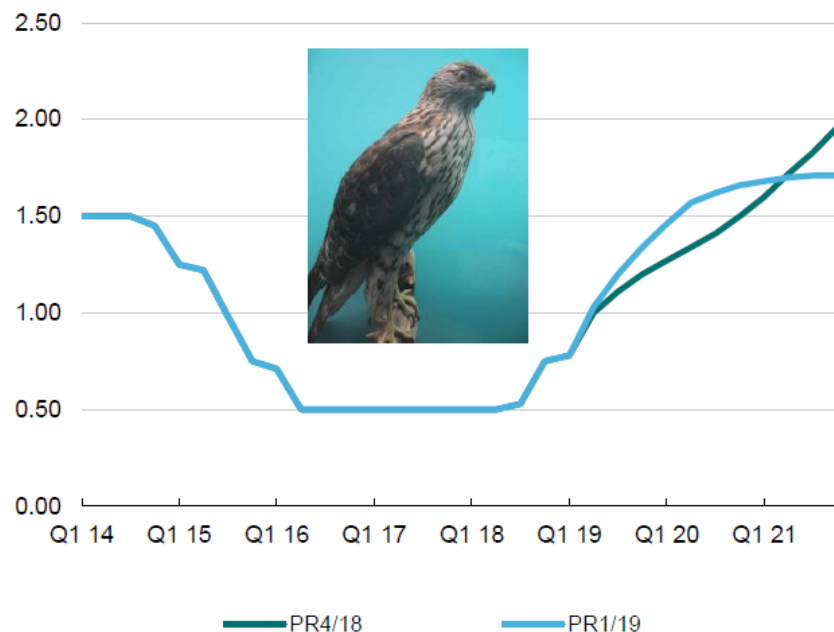
Brutto investeringer eks. vann og avløp

Norges Bank vil ha renten opp

Men ikke så langt opp. Internasjonale og innenlandske forhold begrenser

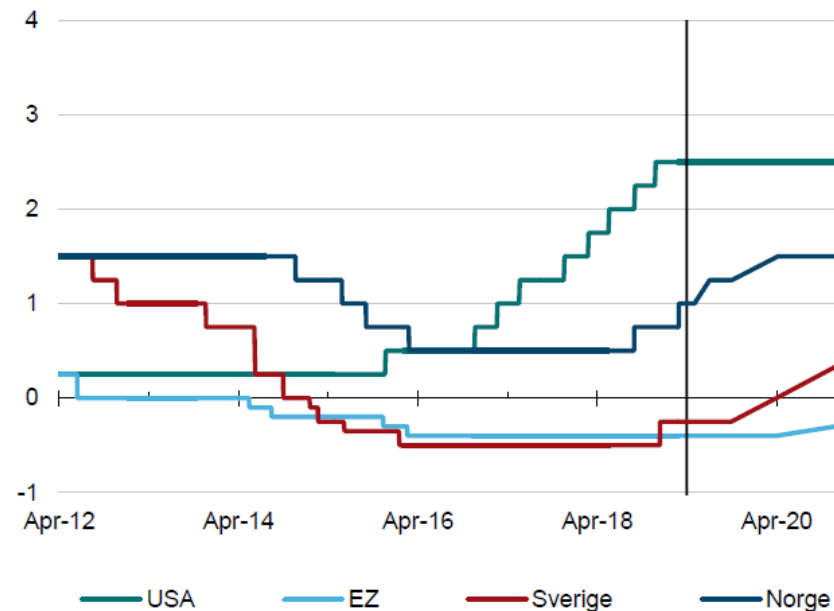
Foliorente, prosent
Norges Banks rentebaner

Kilde: Thomson Datastream/Norges Bank/DNB Markets

Styringsrenter

Faktisk/prognose 08-Apr-2019

Kilde: Thomson Datastream/DNB Markets

12.06.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Brutto investeringer 2019 – 2022

Brutto investeringer: 1 403 mill. kr

- Skolebygg: 526,5 mill. kr
- Infrastruktur: 368,5 mill. kr
 - Herav flyplass 200 mill. kr
- Ombygging Selfors gamle sykehjem mv. 20,0 mill. kr
- Vann- og avløp: 274,0 mill. kr
- Øvrige bygg: 34,6 mill. kr.
- Øvrige investeringer: 124,8 mill. kr
 - Herav forskuttering dypvannskai 60 mill. kr
- Tilskudd kirkelig fellesråd: 54,7 mill. kr

Finansiering investeringer 2019-2022

Finansiering : 1 403 mill. kr

- **Låneopptak:** **661,3 mill. kr**
 - Herav selvfinansierende lån: 296,8 mill. kr
- **Egenkapital:** **506,5 mill. kr**
 - Overført fra drift: 198,5 mill. kr
 - Fondsbruk: 308,0 mill. kr
- **Inntekter:** (tilskudd, mva. komp. mv.) **250,6 mill. kr**
- Avsetninger til fond **-15,4 mill. kr**

Økt driftskonsekvens i 2022: 18,0 mill. kr
(renter og avdrag som finansieres av frie inntekter)

Økonomisk bærekraft 2022

Måltall	Mål	2022	Avvik i %	Avvik i kr
Netto driftsresultat	2,0 %	2,8 %	0,8 %	17
Disposisjonsfond	8,0 %	4,5 %	3,5 %	83
Netto lånegjeld	75,0 %	92,9 %	17,9 %	400
Samlet bærekraftavvik				466

Omstillingsbehov og prioriteringer

	2020	2021	2022	2023
Omstilling vedtatt økonomiplan	15	40	40	40
KST vedtak	9	9	9	9
Innmeldte nye behov og konsekvensjusteringer drift	45	60	70	70

Kommunestyre vedtak

<i>Kommunestyre vedtak</i>	<i>Økte driftsutgifter</i>
Parkeringsordning	2,6 mill. kr
Brann beredskap	2,0 mill. kr
Fageråsen hoppanlegg	0,3 mill. kr
Tilskudd Helgeland museum	0,13 mill. kr
Tilskudd BUA	0,1 mill. kr
Tilskudd Stålhallen	1,2 mill. kr
Fjernvarme Moheia og Sagbakken	1,1 mill. kr
Styrking rus og psykiatri	1,5 mill. kr
<i>Prosjekt: Økt barnehagedekning (disp. fond)</i>	<i>3,0 mill. kr</i>
<i>Prosjekt: Matordning Rana U (disp. fond)</i>	<i>2,0 mill. kr</i>
Totalt	14,0 mill. kr

